

Snelle, deskundige en laagdrempelige behandeling van letselschadezaken

KAMER LANGLOPENDE LETSELSCHADEZAKEN

De personenschademarkt is aangewezen op zelfregulering. Daarom is jaren geleden een onafhankelijke en overkoepelende organisatie opgericht waar de partijen die bij de behandeling van letselschadezaken betrokken zijn samen overleg voeren over zaken die er voor hun branche toe doen: De Letselschade Raad (DLR). Samen streven die partijen naar verbetering van het schaderegelingsproces bij letselschade. En er is al veel bereikt. Zo heeft De Letselschade Raad onder andere het Nationaal Keurmerk Letselschade in het leven geroepen en drie jaar geleden de Kamer voor Langlopende Letselschadezaken (Kamer LLZ). Benieuwd zijnde naar de status van de Kamer LLZ planden we een interview in.

Directeur van De Letselschade Raad, Remco Heeremans.

Aan tafel nemen plaats de directeur van DLR, Remco Heeremans, en hoogleraar privaatrecht Erasmus Universiteit Rotterdam en tevens voorzitter van de Kamer LLZ, Siewert Lindenbergh. Op de vraag hoe de

Kamer LLZ tot stand is gekomen trapt Remco af: "Enkele jaren geleden ontstond de nodige maatschappelijke onrust over langdurende letselschadezaken. Mensen die al in slechte conditie waren geraakt door een aanrijding, een ander ongeluk, of een medische misser, moesten een jarenlang slepende procedure doormaken voor een schadevergoeding. Zowel in de pers als in de Tweede Kamer werden kritische discussies gevoerd waarna de Minister voor Rechtsbescherming De Letselschade Raad vroeg dit te (laten) onderzoeken. Dit onderzoek naar de kenmerken van langlopende letselschadezaken is belegd bij de Universiteit Utrecht, waaruit een aantal aanbevelingen volgde. Daarop heeft De Letselschade Raad de Kamer voor Langlopende Letselschadezaken ingesteld, want wij vinden het in het belang van slachtoffers om letselschades eerlijker en sneller af te handelen.

In het ideale stelsel zijn er natuurlijk helemaal geen langlopende letselschades meer, tenzij het slachtoffer zelf te kennen geeft dat de schade nog niet moet worden afgewikkeld. Het uiteindelijke doel blijft dan ook dat door structuurverbeteringen langlopende letselschades überhaupt niet meer zullen voorkomen. Maar totdat blijkt dat hieraan geen behoefte meer is, krijgt deze tijdelijke oplossing vooralsnog een vaste basis binnen de structuur van DLR. Let wel, de Kamer LLZ is een orgaan van De Letselschade Raad, maar functioneert volstrekt onafhankelijk bij de totstandkoming van uitspraken, zonder last en ruggespraak. De financiering zal per aangedragen zaak worden afgehandeld waarbij de kosten voor rekening van de aansprakelijke verzekeraar zijn en alle financiële afwikkelingen vanuit DLR worden georganiseerd."

Hoogleraar privaatrecht Erasmus Universiteit Rotterdam en tevens voorzitter van de Kamer LLZ, Siewert Lindenbergh.

SAMENSTELLING VAN DE KAMER

Bij de samenstelling van de Kamer heeft DLR een aantal deskundigen met jarenlange ervaring benaderd. Bij de keuze is tevens rekening gehouden met diversiteit ten aanzien van hun achtergrond: 'halende' en 'betalende' praktijk, academie. Dit heeft geleid tot aanstelling van drie leden: Siewert Lindenbergh, hoogleraar privaatrecht Erasmus Universiteit Rotterdam; Geertruid van Wassenaer, advocaat-partner en MfN mediator bij Van Wassenaer Wytema Letselschade Advocaten & Mediation; en Derk-Jan van der Kolk, advocaat-partner bij Van Traa Advocaten. Zij hebben ook plaatsvervangers en alle leden beschikken over decennialange ervaring met slachtoffers, verzekeraars, letselschadedossiers en de rechtswetenschap. Het feit dat de Kamer LLZ uit gerenommeerde professionals bestaat, maakt dat de waardering vanuit verzekeraars en belangenbehartigers zeer hoog is.

Siewert: "Vanuit maatschappelijk perspectief betekent de instelling van de Kamer dat de druk op de rechterlijke macht wat wordt verlicht, omdat er een nieuwe vorm van geschilbeslechting is ontstaan, die tussen rechter en mediator inzet. Maar het belangrijkste is dat de instelling van de Kamer voor slachtoffers een kwalitatief hoogwaardige, informele en snelle procedure biedt die leidt tot een definitief einde van het geschil. Dat horen we ook terug op de zittingen. Sommige slachtoffers zeggen dat ze zich voor het eerst écht gehoord voelen. En onze uitspraak betekent dat zij daarna 'door kunnen met hun leven'. En daar doen wij het voor.

Het succes van de Kamer LLZ is afhankelijk van de bereidheid van partijen om het geschil ter definitieve beslissing aan de Kamer voor te leggen. Die bereidheid is niet vanzelfsprekend aanwezig bij partijen tussen wie een langlopend geschil bestaat. Vooral in het begin, tijdens de pilotfase van de Kamer LLZ, merkten we de nodige aarzeling. De stap om een casus bij ons neer te leggen is soms moeilijk te zetten, zeker voor partijen die al jaren gewend zijn om het niet met elkaar eens te zijn. Inmiddels heeft de Kamer LLZ een vaste plaats verworven als geschilbeslechtingsroute en komt er een gestage stroom zaken binnen. Feit is dat beide partijen, verzekeraar en slachtoffer, het moeten willen, want de uitspraak is voor partijen bindend en er staat geen hoger beroep tegen open. De mogelijkheid om een beslissing van de Kamer door de rechter te laten vernietigen is bovendien zeer beperkt. Daarom is het cruciaal dat beide partijen vooraf uitdrukkelijk instemmen met beoordeling door de Kamer.

IN HET IDEALE STELSEL ZIJN ER NATUURLIJK HELEMAAL GEEN LANGLOPENDE LETSELSCHADES MEER

We hoorden in het begin bij verzekeraars ook wel eens aarzeling, omdat zij bang waren dat zij van de Kamer 'op hun donder' zouden krijgen vanwege de lange duur van het geschil. Ik zie in onze zittingen ook wel terug dat partijen proberen elkaar daar de schuld van te geven, maar dat laten wij rusten. Er zijn in alle zaken wel oorzaken aan te wijzen voor de lange duur en meestal liggen die aan beide zijden, maar het gaat ons er alleen nog om de zaak tot een fair einde te brengen."

LANGLOPENDE ZAKEN

Sommige ingediende zaken liepen al meer dan 20 jaar. Is het bekend waarom die letselschadezaken zo lang duurden? Siewert: "Veel van de zaken gaan over letsel met moeilijk objectiveerbare gevolgen, zoals hoofdpijn, psychische klachten of whiplashklachten. Medisch deskundigen kunnen vaak niet goed vaststellen welk deel van de klachten veroorzaakt is door het ongeval en wat daarvan precies de gevolgen zijn. Vaak zijn er al veel externe rapportages gemaakt, waarover de meningen verschillen.

Partijen nemen soms stevige standpunten in. Dat kan terecht zijn, maar het helpt niet altijd om dichterbij elkaar te komen. De communicatie wordt vaak onoverzichtelijk en verloopt vooral via e-mail. Dat stapelt zich op en kost bovendien veel tijd. Na een paar jaar treedt er door personeelsverloop vaak aan één of aan beide zijden een andere belangenbehartiger aan, die geen zicht heeft op de oorspronkelijke kwestie. Na een paar jaar zegt het slachtoffer dan: ik heb nog steeds beperkin-

EEN KWALITATIEF HOOG- WAARDIGE, INFORMELE EN SNELLE PROCEDURE

gen. De verzekeraar wil dat vaak wel erkennen, maar dan volgen er weer onderhandelingen over het schadebedrag, waarbij de bedragen steeds meer uiteen gaan lopen. Dus laten ze de zaak nog maar een keer uitzoeken.

Uiteindelijk gaat het slachtoffer onder de zaak zelf lijden en ontwikkelt het nóg meer klachten. Zo kom je soms op een heel hoge vordering uit, die de verzekeraar niet kan herleiden tot de rapportages van de deskundigen.”

PROCEDURE

Op de vraag hoe de procedure verloopt en hoe de Kamer LLZ tot een oordeel komt, antwoordt Siewert: “Partijen die zich bij de Kamer LLZ aanmelden kunnen om een deelbeslissing of een eindbeslissing vragen, of een advies over hoe de afwikkeling van hun zaak kan worden versneld. Maar in de praktijk kiest iedereen voor een vaststelling van de slotuitkering waarop het slachtoffer recht heeft.

Wij lezen ter voorbereiding het hele dossier. Wat ligt al vast tussen partijen en waarover bestaan nog onzekerheden? Vervolgens maken we, ieder voor zich, een eerste inschatting van de schadevergoeding en bepalen we welke vragen we aan partijen hebben. Mij valt op dat we met die eerste inschatting van de vergoeding meestal heel dicht bij elkaar zitten.

Afhankelijk van het aantal zaken houden we gemiddeld eens per maand zittingen. De zitting is heel informeel. Het slachtoffer krijgt eerst het woord. De partijen lichten hun zaak toe en beantwoorden vragen. Vaak passen we ons oordeel dan nog aan. Wij oordelen ‘naar billijkheid’, zoals dat heet. Dat betekent dat we aan de hand van het dossier, het geldende recht, de zitting én onze eigen ervaring, rekening houdend met alle omstandigheden en onzekerheden, een passend slotbedrag formuleren.

Maar het mooie is dat we soms tijdens de zitting partijen zelf tot klaarheid zien komen. Dan zien ze, na al die jaren, pas goed wat het echte probleem is. Het komt zelfs voor dat partijen op de zitting alsnog tot overeenstemming komen.”

VORMEN VAN GESCHILBESLECHTING OP EEN RIJ

Partijen hebben nu drie keuzes als zij er niet zelf uitkomen: een rechtszaak beginnen, een mediation starten of naar de Kamer LLZ. Vraag is of er ruimte is voor deze nieuwe vorm van geschilbeslechting, naast de gang naar de rechter of mediation. “Een overeenkomst is dat zowel de mediator, de rechter als de leden van de Kamer LLZ onafhankelijk en onpartijdig zijn”, legt Siewert uit. “Ook krijgen partijen in alle drie de opties de ruimte om hun verhaal te doen. In een mediation zal dit

onderdeel het meest uitgebreid aan bod komen, nu de oplossingen doorgaans door partijen zelf worden bedacht en gekozen, in plaats van door de rechter of de Kamer LLZ. Herstel van de (werk)relatie kan in mediations een belangrijk element zijn. Een mediation duurt dan ook meestal minimaal een dag, terwijl een zitting bij de rechter of de Kamer LLZ hooguit enkele uren in beslag zal nemen.

Een ander verschil zit in de mogelijke uitkomst: waar partijen in een mediation vrij zijn om buiten de vaste juridische kaders een oplossing te verzinnen, zal daar in de rechtspraak en de Kamer LLZ geen of minder ruimte voor zijn. De rechtspraak is daarbij het meest gebonden aan specifieke (proces)rechtelijke kaders. De Kamer LLZ oordeelt als goede mensen naar billijkheid, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak in het licht van de relevante juridische leerstukken. Voordelen van de Kamer LLZ boven de rechtspraak zijn de ruime ervaring van de leden van de Kamer met letselschades, de korte termijn waarbinnen de Kamer oordeelt (zittingen worden op korte termijn gepland en de uitspraak volgt binnen enkele weken) en het definitieve karakter: de Kamer oordeelt over alle aspecten van de zaak en hoger beroep is niet mogelijk.”

DE ZAAK TOT EEN FAIR EINDE BRENGEN

SNEL, DESKUNDIG EN LAAGDREMPELIG

In de loop der jaren is gebleken dat niet alleen slachtoffers, maar ook verzekeraars een duidelijk belang hebben bij het definitief beëindigen van langlopende letselschadezaken en daarmee belang bij het voorleggen van zaken aan de Kamer LLZ. “In de Kamer LLZ denken wij een voortvarend antwoord te hebben gevonden op de roep vanuit politiek, media en maatschappij om langlopende letselschadezaken versneld op te lossen”, besluit Remco. “De Kamer LLZ kan laagdrempelige en snelle geschiloplossing bieden en wij zijn van mening dat de Kamer LLZ een waardevolle aanvulling is op de bestaande manieren van conflictoplossing. Enerzijds omdat in de Kamer LLZ veel ervaring verenigd is, anderzijds omdat de Kamer binnen korte tijd tot een definitieve beslissing komt. Althans, dat is wat wij van slachtoffers horen als belangrijkste motief om hun zaak aan de Kamer LLZ voor te leggen. Hoe mooi zou het zijn als de Kamer LLZ zichzelf binnen afzienbare tijd kon opheffen? Want dat betekent dat er geen langlopende letselzaken meer zijn.” <